

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ФЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

ӘЛ - ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ АЛЬ - ФАРАБИ

ФИЛОЛОГИЯ, ӘДЕБИЕТТАНУ ЖӘНЕ ӘЛЕМ ТІЛДЕРІ ФАКУЛЬТЕТІ
ФАКУЛЬТЕТ ФИЛОЛОГИИ, ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИЯ И МИРОВЫХ ЯЗЫКОВ

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

атты студенттер мен жас ғалымдардың
халықаралық ғылыми конференция

МАТЕРИАЛДАРЫ

Алматы, Қазақстан, 2014 жыл, 8-11 сәуір

МАТЕРИАЛЫ

международной научной конференции
студентов и молодых ученых

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

Алматы, Казахстан, 8-11 апреля 2014 года

MATERIALS

of International Scientific Conference
of Students and Young Scientists

«FARABI ALEMI»

Almaty, Kazakhstan, April 8-11, 2014

<i>Кажахметова М.</i>	
МЕТАФОРЫ В ПОЭТИЧЕСКОЙ СИСТЕМЕ Т.С.ЭЛИОТА	135
<i>Тусупбекова К.</i>	
КИНО АУДАРМАСЫНЫң ТҮРЛЕРІ: СУБТИТРЛЕУ ЖӘНЕ ДУБЛЯЖ	135
<i>Абдумуминова А.</i>	
ҚАЗАҚ МАҚАЛ-МӘТЕЛДЕРДІҢ БАСҚА ТІЛДЕРГЕ АУДАРЫЛУ БАРЫСЫ	136
<i>Оңғарбаева Эсель</i>	
ШЫГЫС КЛАССИГІ ОМАР ХАЙЯМ РУБАЙЛАРЫНЫң ҚАЗАҚ ТІЛІНЕ	
АУДАРЫЛУ ЕРЕКШЕЛІГІ	137
<i>Нурия Шакен</i>	
ЗАМАНАУИ КОМПЬЮТЕРЛІК ТЕРМИНДЕРДІҢ ҚАЗАҚ ТІЛІ МЕН АҒЫЛШЫН	
ТІЛДЕРІНЕ АУДАРЫЛУЫНЫң ӘДІСТЕМЕЛІК АСПЕКТИЛЕРІ	138
<i>Мамадкаримова Л.</i>	
ИДИОМЫ В АНГЛИЙСКОМ ЯЗЫКЕ	139
<i>Тайбаева Асылай</i>	
ПЕРЕВОД ФРАЗЕОЛОГИЗМОВ	140
<i>Муратова Асель</i>	
СПОСОБЫ ПЕРЕВОДА ГАЗЕТНЫХ ЗАГОЛОВКОВ С АНГЛИЙСКОГО	
ЯЗЫКА НА РУССКИЙ	141
<i>Әбішева Э.М.</i>	
СОХРАНЕНИЕ НАЦИОНАЛЬНОГО КОЛОРИТА ОРИГИНАЛА В ПОЭТИЧЕСКОМ	
ПЕРЕВОДЕ (на материале с казахского языка на русский язык)	142

VIII СЕКЦИЯ ЖАС ҒАЛЫМДАР

<i>Абдигалиева А.Б.</i>	
СИМВОЛИКА НАЗВАНИЯ РОМАНА ТРИЛОГИИ «СНЫ ОКАЯННЫХ»	143
<i>Рскелдиева Д.Б., Утемгалиева Н.А.</i>	
МАХАББАТ ТАҚЫРЫБЫНДАҒЫ СОМАТИКАЛЫҚ ФРАЗЕОЛОГИЗМДЕР	143
<i>Ақиолакова А.Ж.</i>	
КАЗАХСКИЕ ОНИМЫ В РУССКОЙ РЕЧИ: НОРМА, АДАПТАЦИЯ, ВАРИАТИВНОСТЬ	144
<i>Андрющенко О.К.</i>	
ПОЛИТИЧЕСКИЙ ДИСКУРС: ГРАНИЦЫ И ПРИЗНАКИ	145
<i>Елжасиева А.Б.</i>	
САТЫЛАЙ ТАЛДАУ ТӘСІЛДЕРІНІң ОҚУШЫЛАРДЫң ТАНЫМДЫҚ	
БЫНТАСЫН АРТТЫРУДАҒЫ МАҢЫЗЫ	146
<i>Арсланбаев А.А.</i>	
ТІЛ МЕХАНИЗІМІНІң ӨЗЕГІ – ЛЕКСИКОГРАФИЯЛЫҚ ДЕРЕККӨЗДЕР	147
<i>Кенжеқанова Қ.К.</i>	
САЯСИ ДИСКУРС ЖӘНЕ САЯСИ КОММУНИКАЦИЯ МӘСЕЛЕЛЕРІ	148
<i>Баймурзина А.А.</i>	
«ҰШТУҒЫРЛЫ ТІЛ» ИДЕЯСЫНЫң ЖУЗЕГЕ АСЫРЫЛУЫ: ӘЛЕУМЕТТІК	
ЛИНГВИСТИКАЛЫҚ ТАЛДАУ	148
<i>Баязитов Б.</i>	
ҚАБДЕШ ЖУМАДІЛОВТІң «ДАРАБОЗ» ТАРИХИ РОМАН-ДИЛОГИЯСЫ	149
<i>Бекерешвили Н.</i>	
СИМВОЛИКО-ИЗОБРАЗИТЕЛЬНЫЙ КОНТЕКСТ В АНИМАЛИСТИЧЕСКОЙ	
ПОВЕСТИ ДЖЕКА ЛОНДОНА «ЗОВ ПРЕДКОВ» И ПРОБЛЕМА ЕГО ПЕРЕДАЧИ	
В ПЕРЕВОДЕ НА РУССКИЙ ЯЗЫК	150
<i>Борибаева Гулнара</i>	
МОБИЛЬДІ ОҚЫТУДЫҢ АРТЫҚШЫЛЫҚТАРЫ	151
<i>Выокова О.</i>	
СПОСОБЫ ВОССОЗДАНИЯ ФУНКЦИЙ КОМИЧЕСКОГО В РОМАНЕ	
ЧАРЛЬЗА ДИККЕНСА «НАШ ОБЩИЙ ДРУГ»	152
<i>Гулназ Қожабекова</i>	
ЛИНГВИСТИКАЛЫҚ АКСИОЛОГИЯ	152
<i>Даутова Г.Р.</i>	
АБАЙДЫң «ЕСКЕНДІР» ПОЭМАСЫНЫң ОРЫС, АҒЫЛШЫН ТІЛДЕРІНЕ	
АУДАРЫЛУ МӘСЕЛЕСІ	153

САЯСИ ДИСКУРС ЖӘНЕ САЯСИ КОММУНИКАЦИЯ МӘСЕЛЕЛЕРІ

Кенжеқанова Қ.Қ., Қазақ филологиясы кафедрасының 2 курс PhD докторантты.
Ғылыми жетекші: ф.ғ.д., профессор Момынова Б.К.

Лингвосаясаттану немесе саяси лингвистика – екі тәуелсіз ғылым лингвистика мен саясаттанудың тоғысында пайда болған лингвистиканың бір саласы. Басқа ғылым салаларымен айтқанда прагмалингвистикамен, коммуникативті лингвистикамен және когнитивті лингвистикамен тығыз байланысты.

Казіргі саяси лингвистикаға антропоөзектілік, экспансионизм, функционалдылық тән. Саяси лингвистиканың негізгі ұғымы ол – саяси дискурс. Дискурса жинақталған мәтіндер, қалай болса да ортақ тақырыпка бағытталады. Дискурс мазмұны (тақырыбы) жеке мәтінмен емес, контексттің мәтіндердің кешенді байланысы арқылы ашылады. Осы түрғыдан келгенде, дискурс бір сферада қызмет ететін бірнеше мәтіндердің (мәтін типтерінің) кешенді байланысынан қалыптасады. Көліктің дискурста ертүрлі лингвомәдениеттегі ерекшеліктер, идиоэтникалық сипаттар да көрініп калады. Мысалы, қазіргі кезеңде барлық халықтардың мәдениетінде саяси дискурс барынша кең еріс алуда. **Саяси дискурс** – билікті одан әрі бекіте тұсу және оның бар екендігін көрсету мақсатындағы ауқымды дискурс.

Саяси дискурстың Қазақстан Республикасы мемлекеттік және идеологиялық құрылыштардағы қалыптасуы мен дамуын саясаттанулық талдаулың өзектілігі келесі себептерден байланысты. Біріншіден, саяси дискурс қоғамдық құрылыштың мазмұнына бағынғы канақтамаған үстемдік етуші дүниетаным, идеологиялық парадигмалармен өзара байланысты. Сондықтан оны мемлекеттік құрылыштан тыс қаруаға болмайды. Осы арқылы мемлекет пен қоғам арасындағы тілде коммуникацияның өзара байланыстары анықталады. Екіншіден, саяси дискурс қоғамдағы мәдениеттердің көріністерін айқынтайтын, ықпал етудің үлкен күшін иеленген көрнекіліктерін мүмкіндіктері мол, қоғамдық санаға жаңа құндылықтарды тарататын саясаттағы ақпараттарда тілдік ерекшеліктерін анықтайтын.

Жалпы саяси ғылым саласында «саяси коммуникация» ұғымы туралы сөз еткен жөн. «Саяси коммуникация» ұғымы туралы ертүрлі тұжырымдар қалыптасқан. Мәселен, Р.Ж.Шварценберг «Саяси коммуникация дегеніміз – басқарушы мен бағынышты арасындағы олардың өзара келісімнен келу максатындағы ақпарат алмасу» деп көрсетсе, ал «Саяси» энциклопедияда: «Саяси коммуникация – (communicatio лат. тілінен аударғанда – хабарлама, жеткізу, әңгімелесу, сойлесу деген мәғнін береді) саяси қызметті жүзеге асыратын, қоғамдық пікірді қалыптастыратын, азаматтардың қажеттіліктері мен мұдделері есебін ескере отырып, олардың саяси әлеуметтендірілуін қамтамаған ететін саяси ақпараттарды алмасу және жеткізу процесі» деген пайымдама ұсынылады. Демек, саяси коммуникацияны саяси жүйедегі саяси, әлеуметтік, экономикалық, мәдени процестермен тиінші байланыста дамытын жаңа ақпараттық технологиялар арқылы саяси субъектілердің өзара қоғаммен арадағы хабар тарату, алмасу деген мәғнінаны білдіреді деп қорытындылауға болады.

Саяси коммуникацияның мәні – саяси жүйедегі саяси билікті сақтаған қалуға немесе билік үшін күрес жүргізуге ерекшелік еткен саяси субъектілер мен қоғам арасындағы өзара ақпараттар алмасу ерекеттерінен айқындалады. Аталған ақпараттық алмасу ашық әрі жариялыштық принциптерін көрініп сақтауы тиіс. Сонда ғана билік пен қоғам арасындағы өзара байланыс ретке келтіріліп, олардың бірінен ақпарат алмасу процесі тиімді түрде жүзеге асырылады.

«ҰШТҰҒЫРЛЫ ТІЛ» ИДЕЯСЫНЫҢ ЖҰЗЕГЕ АСЫРЫЛУЫ: ӘЛЕУМЕТТИК ЛИНГВИСТИКАЛЫҚ ТАЛДАУ

Баймурзина А.А., әл-Фараби атындағы ҚазҰУ -дың I курс магистранты,
Алматы, Қазақстан.
Ғылыми жетекші: профессор Шайкенова Л.М.

Тіл мәселесі адам, қоғам өміріндегі ерекше орны бар аса күрделі де, маңызды құбылыс болып табылады. Тіл – ұлттың тірегі. Ол – жан дүниені ашып көрсететін мөлдір айна. Осы айна беттіңнан тоталитарлық жүйе түсірген дақты кетіріп, дидарымызды анық көруге ұмтылғалы да бірақ жоғары болды. Тілдерді дамыту – еліміздегі мемлекеттік саясатының ең маңызды бағыттарының бірі. Негізгі мәселелерін оңтайлы шешу – ұлтаралық қатынастар үйлесімділігінің, халық бірлігі мен қоғамдың мәдениеттік мөлдірлігінің қалыптасуынан залежи.